

ние одних нечетких совокупностей в другие. Это и есть основная конструкция, которую надо формализовать и исследовать». В ППО речь идет о природном механизме порождения нечеткости (сверхразнообразия, сверхизбыточности, спонтанности) вместо способов построения функций принадлежности. Подобная нечеткость, переходящая в сверхнеопределенность, присутствует в каждой сущности ППО, а также в переходных процессах между ними.

Список использованных источников

1. Аузан А. А. «Эффект колеи». Проблема зависимости от траектории предшествующего развития — эволюция гипотез // Вестник Московского университета. Серия 6: Экономика. — 2015. — № 1. — С. 3–17.
2. Матвійчук А. В. Штучний інтелект в економіці: нейронні мережі, нечітка логіка : монографія / А. В. Матвійчук. — К. : КНЕУ, 2011. — 439 с.
3. Гладуэлл М. Сила мгновенных решений. Интуиция как навык / М. Гладуэлл. — М. : Альпина Паблишер, 2015. — 352 с.
4. Maldonato M., Dell’Orco S. Natural Logic: Exploring Decision and Intuition. — UK: Sussex Academic Press, 2011. — 112 p.
5. Прокопчук Ю. А. Когнитивная экономика и новый класс стратегических информационных технологий / Ю. А. Прокопчук // Системи прийняття рішень в економіці, техніці та організаційних сферах: від теорії до практики: колективна монографія. У 2 т. Т. 1. Павлоград: АРТ Синтез-Т, 2014. — С. 20-33.
6. Системный анализ и управление сложными системами в условиях неопределенности / А. П. Алпатов, В. Т. Марченко, Ю. А. Прокопчук, А. П. Сарычев, С. В. Хорошилов. — Днепропетровск : ИТМ НАНУ и ГКАУ, 2015. — 196 с.
7. Поспелов Д. А. Нужны ли функции принадлежности в будущей теории нечетких множеств? (материалы круглого стола) / Д. А. Поспелов // Новости искусственного интеллекта. — 2001. — № 2-3. — С. 94-114.

Проскурович О. В.
к.е.н., доцент

Басс А. Ю.
Хмельницький національний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВАМИ МАШИНОБУДУВАННЯ

Зростання конкурентоспроможності підприємств зумовлює підвищення якості продукції, забезпечення зростання продуктивності праці, оптимізацію структури управління підприємством,

впровадження нових технологій. Здійснення усіх зазначених напрямків діяльності прямо чи опосередковано пов'язане із здійсненням інвестицій. Зважаючи на кризовий стан світової та вітчизняної економіки, і, як наслідок, зменшення можливостей залучення фінансових ресурсів, великого значення набуває моделювання ефективності використання наявних інвестицій.

Вітчизняним та західними вченими розроблено різноманітні методики оцінювання ефективності використання інвестицій, які умовно поділяються на методи, пов'язані із оцінюванням ефективності інвестиційної діяльності в цілому [1-3] та окремим інвестиційним проектом. В окремих працях описано моделі оцінювання доцільності інвестування у певні об'єкти, проте є потреба у розробленні моделі визначення ефективності використання інвестицій.

Стабільне функціонування економіки неможливе без оновлення виробництва, поліпшення стану основних фондів, впровадження нових технологій та видів продукції, оскільки тільки за цих умов економіка є конкурентоспроможною на вітчизняному та зовнішньому ринках. Отже, діяльність підприємств галузі повинна передбачати вкладення капіталу з метою удосконалення виробництва, тобто капітальні інвестиції, або ж інвестиції в основний капітал.

Важливим є оцінювання технічного рівня промислових виробництв, який характеризується показниками ефективності використання основних засобів (фондовіддачею, фондомісткістю, фондоозброєністю), обсягами та динамікою інвестування в основний капітал. Серед зазначених показників саме фондовіддача є одним із основних показників, що характеризує ефективність інвестування в основні засоби, оскільки цей показник відображає рівень чистого доходу, отриманого підприємством з одиниці основних засобів. Відповідно, фізично та морально застарілі основні засоби не даватимуть змоги виробляти достатньо якісну та конкурентоспроможну продукцію, а, отже, отримувати достатній рівень доходу. Дохід в свою чергу є показником, який характеризує здатність підприємства виготовляти та реалізовувати конкурентоспроможну продукцію та можливість в подальшому формувати інвестиційні ресурси у вигляді чистого прибутку та амортизаційних відрахувань. Фінансові ресурси інвестиційної діяльності можуть бути акумульовані лише у випадку реалізації виробленого продукту й отримання грошових коштів, що, зазвичай, відбувається в результаті акту купівлі-продажу в системі грошових відносин і ключова роль у забезпеченні цього процесу належить забезпеченню нормальних пропорцій формування та використання оборотних фондів [3].

Для визначення впливу обсягів інвестування на рівень фондовіддачі необхідно по суті провести факторний аналіз. Для проведення факторного аналізу у навчальній літературі рекомендується застосовувати, насамперед, аналітичні прийоми (факторні, групування, метод ланцюгових підстановок та його похідні: прийоми абсолютних та відносних різниць, індексний, пропорційного розподілу).

Метод ланцюгових підстановок та його похідні має як свої переваги (функціональний зв'язок між результативним показником і факторіальними ознаками, простий апарат дослідження), так і недоліки (проблеми з дотриманням послідовності заміни факторів, обов'язковість наявності якісного показника).

Не заперечуючи можливість та доцільність використання зазначених вище прийомів у факторному аналізі, доцільно у системі методичних прийомів виокремити економіко-статистичні методи як ефективний інструмент дослідження, що широко використовується впродовж останніх десятиліть.

Для того, щоб економіко-статистична модель мала пізнавальну та практичну цінність, вона повинна відповідати певним вимогам, зокрема [3]:

- ґрунтуватись на основних положеннях економічної теорії;
- адекватно відображати реальну економічну дійсність;
- враховувати важливі фактори, що визначають рівень досліджуваного показника;
- відповідати встановленим критеріям, тобто бути логічно і статистично адекватною, а також статистично надійною;
- надавати можливість отримувати таку інформацію про особливості функціонування економічного об'єкта, що до її реалізації була невідома.

Зазначимо, що методика проведення факторного аналізу фондовіддачі на основі виробничої функції практично не описана у спеціальній літературі.

Найбільш відповідальним і складним етапом економіко-статистичного моделювання є встановлення математичної форми зв'язку, тобто вибір та обґрунтування виду рівняння. Серед сукупності рівнянь необхідно вибрати ті, що відповідають таким вимогам:

- у модель повинні входити величини, які можна кількісно виміряти;
- модель повинна бути порівняно простою для реалізації та зручною для розрахунку певної кількості додаткових показників, які мають чітко окреслений економічний зміст, і інтерпретація яких дозволяє значно підвищити аналітичні кореляційних моделей.

Список використаних джерел

1. Гуткевич С. О. Деякі методи розрахунків ефективності інвестицій / С. О. Гуткевич // Актуальні проблеми економіки. — 2001. — № 11—12. — С. 27—31.
2. Анін В. І. Ефективність капітальних вкладень та інвестицій / В. І. Анін // Економіка та держава. — 2004. — № 6. — С. 14—17.
3. Самофалов П. П. Управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання на основі контролінгу / П. П. Самофалов // Формування ринкових відносин в Україні. — 2005. — № 1. — С. 13—16.

Пурський О. І.

д.ф.-м.н., професор

Мороз І. О.

к.е.н.

Кузнецов О. Ф.

*Київський національний
торговельно-економічний університет*

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Соціально-економічний розвиток регіонів та розробка і реалізація регіональних стратегій розвитку не може здійснюватися без періодичного, регулярного моніторингу соціальних і економічних процесів, що відбуваються в регіоні. Дані отримані в результаті моніторингу дозволяють оперативно оцінювати характер і направленість змін, що відбуваються в регіоні, приймати адекватні до цих змін управлінські рішення, здійснювати прогнозування і моделювання показників соціально-економічного розвитку. Таким чином, найбільш важливим аспектом практичного застосування соціально-економічного моніторингу є інформаційне забезпечення процесу управління регіональним розвитком. З цього слідує, що однією з найважливіших науково-технічних і соціально-економічних проблем на даний час є проблема розробки і ефективного використання інформаційних те-